

SPACE SCOOP

NIEUWS UIT HET HEELAL

De Gouden Eeuw

8 augustus 2013

De 16e eeuw was voor Europa het tijdperk van de grote ontdekkingen. Europeanen bevoeren de oceanen en brachten onbekend land in kaart. Ze ontdekten Noord- en Zuid-Amerika, Afrika, Azië en Oceanië. En sommigen deden ook ontdekkingen aan de nachthemel!

Op een heldere nacht voer de Portugese ontdekkingsreiziger Ferdinand Magellaan over de evenaar naar het Zuidelijk Halfrond. Niet alleen betrad hij ongerept land en bevoer hij onbekende zeeën, maar hij zag vanaf daar ook een nieuwe hemel! Omdat de zuidelijke helft van de planeet naar een ander deel van de nachthemel is gericht dan de noordelijke helft, zijn vanaf daar andere sterren en melkwegstelsels te zien. Magellaan merkte een wazige wolk op tussen de nieuwe sterren, die niet verplaatste terwijl hij verder reisde.

Magellaan kwam ongelukkig aan zijn einde tijdens een gevecht met een Filipijns stamhoofd. Hoewel hij niet naar Europa is teruggekeerd, is deze wazige wolk naar hem vernoemd. Tegenwoordig staat hij bekend als de Grote Magelhaense Wolk (LMC). We weten nu dat deze wolk een dwergstelsel is dat ongeveer 10 keer kleiner is dan de Melkweg. En net zoals de planeten rond de Zon draaien, draait dit dwergstelsel rond de Melkweg. De foto is een close-up van de LMC. Er zijn twee wolken van gas en stof te zien waarin sterren ontstaan.

Deze twee wolken zouden een 'tweeling' kunnen zijn omdat ze in hetzelfde dwergstelsel zijn ontstaan. Ze worden ook allebei opgelicht door extreem hete, jonge sterren in hun binnenste. Maar ze zien er heel verschillend uit: de ene wolk is helderrood en de andere is hemelsblauw. Dit komt door hun chemische kleurenpalet. De blauwe gloed van de linkerwolk geeft aan dat hij uit zuurstof bestaat, terwijl de rode kleur duidt op waterstof.

▲ COOL FACT!

Er bestaat nog een ander dwergstelsel dat is vernoemd naar Ferdinand Magellaan. Deze heet de Kleine Magelhaense Wolk. Veel astronomen geloven dat beide dwergstelsels ooit door de Melkweg zullen worden opgegeten!